

ОЛЕКСАНДРА БАГОЛА
Науковий керівник:
к.е.н., доц. Кривоус В. Б.

АНАЛІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Однією з форм зовнішньоекономічної діяльності є іноземне інвестування, яке набуває важливого значення для економічного розвитку, сприяє заходам макроекономічної політики стабілізації. Світовий досвід свідчить, що без залучення іноземних інвестицій, не маючи доступу до сучасних технологій, під час постійного посилення впливу процесів глобалізації країнам важко вийти на достатньо високий економічний рівень розвитку. Залучення інвестиційних ресурсів – одна з найважливіших умов успішного розвитку економіки країни. Тільки завдяки інтенсивним інвестиційним потокам можна підвищити ефективність функціонування української економіки [1].

На сьогоднішній день питаннями, які стосуються вирішення проблем залучення іноземних інвестицій в економіку України, досліджують багато науковців, зокрема, такі як: В. С. Щербина, О. М. Вінник, В. В. Луць, В. А. Худавердієва, Л. В. Діденко, В. Б. Кривоус та інші.

Інвестиційна діяльність відіграє вагомую роль у забезпеченні ефективної реалізації модернізаційних реформ в Україні. Динаміка інвестицій є фундаментальним параметром відтворювального процесу, що визначає можливість оновлення основного капіталу, проведення структурних реформ та формування базису стійкого довгострокового розвитку економіки [4].

Реальна економічна та політична ситуація в Україні значно ускладнює інвестиційну діяльність. Соціально-економічна криза, яка розпочалась у 2014 р., призвела до погіршення становища із залученням інвестицій із-за кордону:

несприятливий інвестиційний клімат, відсутність гарантій безпеки для інвестора та високий ступінь ризику спричинили різке погіршення показників інвестиційної діяльності загалом в Україні та в її регіонах. За інформацією Державної служби статистики, станом на 1 січня 2016 р., загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в економіку України, дорівнював 43 371,4 млрд дол. [3]. Такий показник виявився на 5,2% меншим за результат початку 2015 р.

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 83,5% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 11091,7 млн. дол., Нідерланди – 5769,0 млн. дол. США, Німеччина – 5447,4 млн. дол., Російська Федерація – 4740,4 млн. дол., Австрія – 2629,8 млн. дол., Велика Британія – 1969,0 млн. дол., Віргінські Острови (Брит.) – 1719,5 млн. дол., Франція – 1526,0 млн. дол., Швейцарія – 1476,5 млн. дол. та Італія – 964,9 млн. дол.

Провідними сферами економічної діяльності за обсягами залучення капітальних інвестицій у 2016 р. залишаються: промисловість – 33,1%, будівництво – 13,7%, сільське, лісове та рибне господарство – 14,5%, інформація та

телекомунікації – 4,8%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 10,0%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 6,8%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у 2016 р. освоєно 72,2% капіталовкладень. Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 8,1% [2]. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 3,9% капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 3,7% усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 10,0%. Інші джерела фінансування становлять 2,1% [2].

Збільшення обсягів іноземного інвестування в Україні можливе лише за умов підвищення її інвестиційної привабливості та створення механізму взаємодії іноземного інвестора й органів державної влади. Загалом, пріоритетними шляхами вирішення проблем іноземного інвестування в Україні повинні бути:

- покращення інвестиційного клімату шляхом удосконалення загального та спеціального законодавства, що регулює відносини при здійсненні інвестування відповідно до європейських норм;
- розвиток інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури;
- запровадження економічного механізму страхування ризиків іноземного інвестування;
- створення сучасної системи державних гарантій захисту іноземних інвестицій та врегулювання комерційних спорів між суб'єктами інвестиційного процесу;
- забезпечення рівних умов для участі іноземних інвесторів у конкурсах з одержання ліцензій на використання природних ресурсів;
- застосування окремих видів особливих режимів економічної діяльності, зокрема створення індустріальних та технологічних парків;
- інформаційно-аналітичне забезпечення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [3].

Отже, в Україні надходження прямих іноземних інвестицій залишається на досить низькому рівні. Це пов'язано з причинами несприятливого інвестиційного клімату. Для зміни такої ситуації державі потрібно провести й реалізувати низку реформ, які пом'якшили б інвестиційний клімат і зробили його придатним та привабливим для іноземних інвесторів. Потрібно, запровадження розглянутих шляхів підвищення рівня інвестиційного клімату, а також рівня інвестиційної привабливості України призведе до припливу інвестицій, особливо іноземних та забезпечить створення умов для переходу до інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки країни.

Література

1. Кривоус, В. Б. ТНК і європейські країни, що розвиваються, аспект: прями іноземні інвестиції / В. Б. Кривоус // Вісник Тернопільського націона-

льного економічного університету. – Тернопіль : Економічна думка, 2010. – Вип. 5-1. – С. 327–333.

2. Статистична інформація [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сайт Державного комітету статистики України.

3. Батура О. В. Іноземні інвестиції в системі становлення ринкової економіки України : [монографія] / О. В. Батура, К. В. Комарова. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2002. – 179 с.

4. Іноземні інвестиції в Україні / За ред. П. І. Гайдуцького. – К. : Редакційно-видавниче відділення УкрІНТЕІ, 2004. – 248 с.

МАР'ЯНА БЕРЕЗОВСЬКА

СВІТОВИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАВОВИХ ПОСЛУГ: ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Розвиток ринку правових послуг є однією з головних ознак цивілізованого суспільства, передумовою стабільності розвитку економічної системи, гарантує узгодженість реформ в Україні зі стратегічними пріоритетами розвитку та модернізації ЄС. Це зумовлює необхідність вивчення питань, пов'язаних із розробкою організаційно-економічних механізмів формування й розвитку ринку правових послуг на основі наявних досліджень узагальнення світового досвіду.

Теоретичні та прикладні аспекти формування системи ринків загалом та окремих ринків послуг знайшли своє відображення в дослідженнях як зарубіжних, так і вітчизняних теоретиків та практиків: С. Байлика, В. Геєця, З. Герасимчук, М. Долішнього, С. Дорогунцова, Т. Качали, Л. Семів, Д. Стеченко, О. Теліженко, І. Шевчук, Р. Шніпера та ін. Проте наукові засади розвитку ринку юридичних послуг досліджені недостатньо.

Мета статті – аналіз світового досвіду регулювання ринків правових послуг та можливостей його застосування в Україні.

Розвиток ринку правових послуг України вимагає адаптації світового досвіду щодо поєднання механізмів вільного ринкового регулювання, саморегулювання, регулювання з боку державних та територіальних органів управління. Кожний із механізмів є унікальним для певної країни.

Для ринку правових послуг визначним чинником є система права, яка склалася у державі: 1) романо-германська (континентально-європейська) правова система (Франція, Німеччина, Іспанія, Італія, Греція, Польща, Латвія, Швейцарія, Литва та ін.; 2) англо-американська система, яка базується переважно на процедурах, процесах, судовій практиці, судовому прецеденті (США, Канада, правові системи Британської Співдружності націй; 3) змішана система, яка виникла на стику двох класичних правових систем і як основну